

Wandelroute Noordal, vlak bij Noorbeek

4.3 km wandelen

De wandelroute

Wandel langs 'graften en grubbën' en loop door het leefgebied van de kleine hazelmuis en grote glanrunderen.

▶ Noorbeek, Café d'r Pley

Bij de start bij café d'r Pley zie je links enkele karakteristieke Limburgse boerenhoven en rechts de mooie Sint Brigidakerk. KERK Omstreeks 1000 na Christus stond hier al een kerk! Deze eerste kerk werd gebouwd op een kunstmatige heuvel. Nog steeds is er ongehouden natuursteen te vinden in de onderbouw van de toren. Dat materiaal stamt vermoedelijk uit de 11e/12e eeuw. SCHUILPLEK BIJ GEVAAR De toren diende mogelijk ook als weertoren: een versterkt gebouw waar dorpingen zich bij gevaar konden terugtrekken.

1 Weertoren

Bij de start bij café d'r Pley zie je links enkele karakteristieke Limburgse boerenhoven en rechts de mooie Sint Brigidakerk.

Kerk

Omstreeks 1000 na Christus stond hier al een kerk! Deze eerste kerk werd gebouwd op een kunstmatige heuvel. Nog steeds is er ongehouden natuursteen te vinden in de onderbouw van de toren. Dat materiaal stamt vermoedelijk uit de 11e/12e eeuw.

Schuilplek bij gevaar

De toren diende mogelijk ook als weertoren: een versterkt gebouw waar dorpingen zich bij gevaar konden terugtrekken.

2 Maretak

De maretak is misschien wel de meest kenmerkende plant van Zuid-Limburg. Deze plant groeit als een soort nestbol in bomen en tapt voedsel af van de boom.

Altijd groen

Net als hulst en klimop blijft de maretak het hele jaar door groen. De plant wordt ook wel vogellijm of mistletoe genoemd.

Kelten en druïden

De maretak is als plant sterk verbonden met de oude Kelten. De oerbron van onze kennis over de Keltische maretakcultussen komt van de Romein Plinius de Oudere (23/24-79 na Christus). Hij was militair, magistraat en schrijver van een omvangrijk oeuvre. In zijn boek *Historia Naturalis* schrijft hij over het voor hem zo vreemde Keltische volk van het Europese vasteland, de Galliërs. Over hun maretakrituelen, zegt hij het volgende: "We mogen niet vergeten melding te maken van de hoge verering van de maretak bij de Galliërs. Voor de druïden, zoals ze hun tovenaars noemen, is niets zo heilig als de maretak en de wintereik".

3 Holle wegen

Tijdens je wandeling kom je graften, holle wegen en hagen tegen. De onverharde weg waar je nu wandelt, gaat langzaam over in zo'n holle weg.

Graften

Om erosie op de hellingen tegen te gaan legde men graften aan. Door de aanplant van heggen werd afspoelend materiaal tegengehouden. Op den duur ontstonden hierdoor een soort terrassen met een steile rand aan de kant van de heg. Graften ontstaan ook op een natuurlijke manier: daar waar het lössdek dun was, en door insnijding van water in het krijtgesteente, ontstonden op natuurlijke wijze onbegroeide steilwanden.

Holle wegen

Door inslijting zijn vele holle wegen ontstaan. Zij vormen nu één van de karakteristieke onderdelen van het Zuid-Limburgse landschap. Soms zijn holle wegen ontstaan als erosiegeul (grub), op andere plekken door het veelvuldig gebruik door paard en wagen die de weg steeds verder uitsleten, op weg van de boerderij naar de hoger gelegen akkers en terug.

Houtkap

Holle wegen kennen vaak dicht beplante steile wanden. De knotbomen, boomstoven en struiken duiden op geriefhout: hout dat gekapt en

gebruikt werd in het dagelijks leven.

4 Grensboom

Je staat nu op de Nederlands-Belgische grens. Vroeger dienden alleen staande, solitaire, bomen vaak als natuurlijke grenspaal. Maar je ziet hier ook nog grensstenen uit de tijd van Napoleon. Dit zijn Obeliskvormige stenen palen. Moderne grenspalen zijn van gietijzer. Zo staat Grenspaal 22 op de grens tussen Sint-Maartens-Voeren (België) en Noorbeek (Nederland) bij 'Kattenrot'. Aan de overkant van de weg is een drinkplaats voor vee, die ook al wordt vermeld in een document van 1843.

5 Grote lijster

De vogel die je hier in de omgeving vaak al vanaf einde winter tot de zomer kunt horen, is de grote lijster. Deze zangvogel uit de familie van lijsters, waar bijvoorbeeld de merel ook bij hoort, zingt altijd, zelfs als het slecht weer is. Hij heeft een mooie heldere zang, die erg ver draagt. Tevens past deze grote lijster helemaal thuis in dit gebied, want hij is dol op de bessen van de maretak. In zijn wetenschappelijke naam is dat zelfs beschreven: *Turdus viscivorus*. Het laatste deel slaat op maretak, want de wetenschappelijke Latijnse naam van deze plant luidt: *Viscum album*.

6 Natuurlijk bos

De Belgische natuurorganisatie Natuurpunt beheert hier de natuur. Natuurpunt en Natuurmonumenten vormen in dit gebied een saai en eentonig productiebos om naar een natuurlijk en gevarieerd eikenhaagbeukbos dat hier thuis hoort.

Europees project

Die werkzaamheden worden mogelijk gemaakt dankzij het Interreg project. Hierin werken 13 partners samen om binnen de Euregio, het gebied tussen Aken, Luik en Maastricht, voor mens en natuur aantrekkelijker te maken.

Natuur op de grens

Het is letterlijk en grensgebied tussen 3 landen en een leefgebied voor heel bijzondere planten en dieren. Om hen een kans te geven in dit verstedelijkte gebied, is het belangrijk dat er verbindingen gemaakt worden tussen de verschillende natuurgebieden. Dit is van levensbelang!

7 Hazelmuis

De afwisseling van verschillende begroeiing in onder meer het kleine stukje grasland, vormt de ideale leefomgeving voor allerlei dieren, waaronder de hazelmuis.

Winterslaap

De hazelmuis behoort tot de familie van slaapmuizen. Deze muizen, houden in tegenstelling tot ander muizen, wel een winterslaap. De hazelmuis komt in Nederland alleen voor in Limburg! Helaas is de kans klein dat je er eentje ziet: het is een nachtdier, dat overdag in zijn bolvormige nest ligt te slapen.

Lange staart

Hazelmuisen hebben vingers en tenen, die helemaal zijn aangepast aan het leven in bomen en struiken. Groot zijn ze niet, want een volwassen hazelmuis is hooguit 9 centimeter lang, maar ze hebben wel een bijna even lange staart.

Alleseter

Hazelmuisen eten van alles wat ze in de bomen tegen komen. Dat zijn dan natuurlijk hazelnoten, kastanjes en eikels, maar ook vruchten, bessen, insecten, eieren en soms zelfs een jong zangvogeltje.

8

Vroedmeesterpad

Natuurmonumenten maakte deze poel geschikt voor de vroedmeesterpad. Je hoort deze amfibie eerder dan dat je hem ziet! Het mannetje maakt dan ook een zeer bijzonder lokgeluid. Dit geluid lijkt op een monotone korte fluittoon, die om een paar seconden wordt herhaald. Veel mensen zeggen, dat het lijkt op iets van een generator.

Leefgebied van de pad

Vroedmeesterpadden leven in poeltjes in kalkrijke omgevingen. Ze voelen zich daarom helemaal thuis in de omgeving van Noorbeek.

Mannelijke kraamhulp

Na de voortplanting vindt er iets bijzonders plaats. Het is niet het vrouwtje, maar het mannetje dat letterlijk de drager is van de eitjes! De mannetjes dragen de eiersnoeren enkele weken bij zich, tot de eitjes uitkomen.

9

Glanrunderen

Met een beetje geluk zie je hier vlak bij in het veld glanrunderen grazen. Dit zeldzame ras proberen we voor uitsterven te behoeden. Zo liepen er in de 19e eeuw van dit ras in de Duitse Eiffel nog 140.000 dieren rond, nu zijn dat er nog maar 1.000! Natuurmonumenten presenteerde in 2002 het ras aan het publiek. In totaal kwamen toen negen koeien en zeven kalveren uit Duitsland naar Noorbeek.

Samen met andere partijen

In 2002 is een samenwerkingsverband opgericht. Natuurmonumenten, de Vlaamse organisatie Natuurpunt en een particuliere Limburgse boer sloten zorgden er voor dat de glanrunderen op een aaneengesloten, grensoverschrijdend natuurgebied van 120 hectare konden grazen. Het Noordal werd dus de kraamkamer van dit prachtige runderras.

10

Boomgaard

Ook deze pruimenboomgaard, recht voor je, nemen we onder handen. De oude knoestige, mooie fruitbomen blijven grotendeels staan, maar door aanplant van jonge bomen zorgen we dat de boomgaard ook nog een toekomst heeft. Zo kun je in lengte van jaren genieten van de witte voorjaarsbloesem en lijsters zien snoepen van het fruit. Het bosje aan de linkerkant hebben we omgevormd tot een meer gevarieerd bos.

Biddend in de lucht

Bij deze wijngaard ziet u boven de gaard een nestkast uitsteken, dit is een torenvalk-nestkast. De torenvalk vliegt in dit gebied veel rond. Deze mooie roofvogel kun je vaak waarnemen biddend boven dit fraaie landschap. Sta eens even stil als je die vogel ziet 'bidden'! Als je een verrekijker bij je hebt, dan kun je misschien zelfs zien dat de valk alles beweegt, om op zijn plek te blijven, behalve de kop. Plotseling kunnen ze naar beneden duiken om hun prooi te verrassen.

Faciliteiten

horeca

Café d'r Pley

Noorbeek, Café d'r Pley

Pley 2

6255 AG Noorbeek

[Routebeschrijving](#)

